

Table with columns 'pirok', 'Utolsó árkelet', 'péz', 'árú'. Lists various prices for goods like flour, oil, and other commodities.

Előfizetési árak: Helyben és postán küldve. Egy évre... Fél évre... Negyed évre... Egyes szám 5 kr.

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KOZGAZDASZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj: Négy soros péntek 5 kr. Nagyobb terjedelmű... Bélyegdíj minden külön bejelölés nélkül 30 kr.

Tiltakozunk!

(r. e.) Tiltakozunk, mert tiltakozunk kell és tiltakozunk kötelesség a magyarországi zsidó sajtó legújabb merénylete ellen, a melylyel vendégszerető s általában véve mégis csak igen békétűrő hazánk jóhíret megtámadja.

A t-eszlári védelem először azt tette kötelességévé, hogy — védenézeinek megoltalmazására — igazságszolgáltatásunkra középkori kivallatások, középkori barbarizmus vádját kente rá. E vádak a védők elséje finom ötvös-munkával kikészítvén, oda tette a külföld közvéleményének asztalára. Es e vádak egyikét sem tudta nyilvánvalóvá tenni a hat heti végtárgyalás daczára, sőt inkább az a sejtélem merült fel bennünk, hogy valamivel szigorub b s kevésbé kiméletes vallattással egyik-másik vádlott szolgálhatott volna felelettel a legfőbb s megoldatlanul hagyott kérdésekre.

Mikor a vádlottakat szélnek eresztették, akkor meg az antiszemitizmus gyanuba hozatalára volt szükség. Budapestén egy rablóbandát fogadtak meg azért, hogy rablásokkal riaszassák vissza a hazánkban kivétel nélkül a zsidóság és palástolgotiok ellen felzudult közhangulatot. Ekkor merészelték a magyar és német zsidólapok először hangoztatni, hogy a magyar antiszemiták, tehát az »E-s» szerint a társadalmi színe-java és főle egy, mint a nagy tömeg tulajdonképen nem reformokra s a tarthatlan helyzet orvoslására, de a zsidó vagy on elsajáttására törekszik. Es mint minden a zsidók előnyére kovácsolt jelszó, ugy népszerű lett Izraelben ez is; a zsidók felkapták s elég bátran vetik oda mindenki-nek, a ki a zsidóság tulkapásait szigorral ostorozza.

Es ha a magyar társadalom a budapesti szemfényvesztés daczára sem érez több rokonszenyet azok iránt, a kik ezt erőszakkal és hazugsággal óhajtának megszerezni, ennek nagyon helyes és kézzelfogható okai vannak. A birtokos társadalom nagyon jól tudja, hogy a magyar ember nem rabolhat, s hogy az a tisztességes szerzett, vagy századokon át birt vagyont tiszteli; másrészt tény az, hogy a magyar köz-nép akkor, a mikor a zsidóságot bünteti, nem fog azok ellen törni, a kik a zsidóságtól százszor annyit szenvedtek, általa nagyrészt tönkretétettek.

Humbug, kicsinált szemfényvesztések voltak tehát a budapesti rablások, humbug, hogy Zalaegerszegen (a hol csak zsidó-boltoknak estek neki... nem annyira rablás, mint kétségkívül sajnálható és elítélendő — rombolás czéljából) — az urak ellen is dühöngtek volna. Humbug és szemfényvesztés, azon czélból, hogy a zsidó és tősgyökeres magyar vagyon között érdek kö z ö s s é g e t erőszakoljanak ki.

Es ha az antiszemitizmusnak, vagyis azon magyarságnak, mely törvényes intézkedések által, a minők p. o. helyes agrár politika, az uzsora és a váltóképeség megszorítása, honosítási törvény, regale-reform, vallási reform, a véd- és tan-kötelezettség alul való kibarús megszüntetése sat. a zsidó kérdés megszüntetésére tör, tehát a zsidó kérdésben az egész magyar társadalomnak csakugyan volnának bűnszándékai: akkor a zsidó-vagyon megkerítésére épen nem utczai zavarok segítségével törekednek.

Es itt tünik ki a zsidó-sajtó lelketlensége, a midőn oly hazugságokat gyárt, melyek egyszersmind egy üg y ü e k is.

Az ország számtalan részében kitört mozgalomnak a t-eszlári vád felett kimondott ítélet percéig nyomuk sem volt. Okuk tehát a nép erkölcsi érzékének durva megsértése. Lázongások folytak és folynak, a melyek ha szervezettek lennének, bizonyára nem folynának le oly szerencsés-

sen a szervezettebb zsidóságra nézve, a mint most folynak le.

Es mit, ugyan mit rabolhat el a zsidótól egy utczai kravall? Nagy vagyont, a melyre szerinte az antiszemitizmus tör, betörtött ablaktáblái képeznek? Egy-egy utczai zavarás talán kiveheti a kezéből a magyar földbirtokot? kitáblázhatja azokat az óriási kölcsönöket? lerombolja palotáikat? vagyunk a zalaegerszegi összezuzott szatócsboltokból áll, mely kárunkat ugy is busásan kipótolandja, ha nem az állam, ugy az izraelita érdekközösség?

Lám, mily egységű hazugság az, a mivel a zsidósajtó e vendégszerető, bár túrelmében elvégre is határokat ismerő nemzet újabb gyalázatára légnék bocsátott!

Mi szavunkat tiltakozólag emeljük fel, midőn népünk, melynek felindulása elvégre is meg fog szünni, rablással vádolgatik, hogy némelyek, a kik — lehet — nagyobb rablók a felindult és ingerültségben véleletekre vetemedett népnél, teljesen ártatlanoknak és tisztáknak látszassanak!

Külföldi hírek. Chambergróf. A tegnapi nap folyamában igen sokan néztek meg a ravatalt. Franciaországból ismét számosan érkeztek az elhunyt rokoni közül, sokan egyenesen Görzbe mentek, hol a temetés történni fog. A párisi gróf és a többi orleanista herceg ma érkeznek meg. A royalisták rendkívül nagy számmal lesznek képviselve Chambergróf temetésén. — Cassagnac azt tanácsolja a párisi grófnak, hogy vegye fel a Lajos Fülöp nevet s állítsa helyre az abszolút monarchiát. — A czári pár tegnap nagyobb kiseret nélkül Kopenhágába utazott. Mivel a Dephava-Yacht csak néhány napig fog Kopenhágában maradni, azt hiszik, hogy a czár a kopenhágai orosz templom felszentelése után ismét vissza fog utazni. — Besanconban tegnap a lakosság és az olaszok között elszámolás alkalmával zavarások voltak. A zavarok lekövöldöztek egymásra s a polgármester tekintélyét nem ismerték el. 50 olasz elfogatott.

Zendülés. A máriabisztriciai parasz-zendülésről a következő részletek jutottak tudomásra: Grünwald regale-bérlő elzárt egy eddig használatban volt mezei utat, a parasztság azonban összetörte a korlátot. A községi hatóság kárterítésre itélte őket el, de a parasztság megtagadta a fizetést. Foglaltság történt, azonban ellene szegültek a kitűzött végrehajtásnak. A felzúgott tömeg megröhbanta Francois községi jegyzőt, Cipris községi előljárót s Grünwald bérlőt; kövekkel, botokkal me nekik s súlyosan megsebesíté mindnyáját. Aztán leverték a községházról a harvát cimert, azon hitben, hogy magyar. Mária-Bisztricza ismeretes bucsujáró hely s a zlatari alispánsághoz tartozik. Ezen utóbbi hatóság főnöke, Chlup, Csueskovics allamgyész, egy orvos s a csendőrök, értesülvén a zendülésről, nyomban elindultak Zlatarról Bisztriczára. A dühösen ordító neptömeg ködöbásokkal fogadta, körülfogta s addig fenyegette őket, a míg írásban ki nem jelenték, hogy nem magyarok, hanem horvátok. A bizottságnak el kellett aztán menekülnie Zlatarra. A csendőrök egyike megsebesült; előrántották fegyvereiket s egy parasztot megöltek, kettőt súlyosan megsebesítettek. A lázongók fenyegettek, hogy Zlatart is meg fogják rohanni. A Zagrabból küldött katonaság s csendőrség egyelőre helyreállította a rendet.

Zavargások.

A zalaegerszegi példa — ugy látszik — ragadós. Nemcsak a városban, hanem környékén is üldözik a zsidókat. A szolgabírószághoz Zala-Lővőről sürgős értesítés érkezett, hogy ott 26-an este zsidó ellenes zavargás tört ki. Este 9 óra tájban a szomszédos falvakból csoportosan bejöttek; a dühös nép betörte az izraeliták ablakait s csak éjfelkor oszolt szét; fenyegetve kiabálták, hogy 29-én, az országos vásárkor nagyobb tüntetést rendeznek s nem fognak megelégedni pusztán ablakbeveréssel, hanem vérnek kell folynia.

Zala-Egerszeg környékén levő falvakban tegnap éjjel szintén volt zsidó-ellenes zavargás. Boldogfán a korcsmáros ablakait bevették, magát a korcsmárost súlyosan megsebesítették. Használólan Csátáron mindkét zsidót megverték. Sárhidán a zsidó korcsmárost agyonverték. Már tegnapi lapunkban közöltük a „Nemzet” — s nem a mint tévesen irtuk a „Pesti Napló” — egyik távirata szerint, Zala-Szent-Gróthon kilencz

zsidót agyonütöttek. Rögton egy század katonaság vonult ki.

Egerszegen a szombat éjjel megsebesült 13 zavarzó közül kettő tegnap meghalt. Tegnapelőtt delután tettemek el mindkettőt a temetőben levő halottas házból. A temetés a legnagyobb csendben ment végbe. Néhány kiváncsi asszony volt csak a temetőben. Elővigyázatból hét pandur volt jelen, de a nyugalmat semmi sem zavarta meg. Ma reggel halt meg azon izraelita, a ki pénteken este a tömeg közé vegyült és alalmra szétfutó katonaság részéről súlyos sérülést kapott.

A múlt éjjel Zala-egerszegen teljes csend uralkodott, semmi rendezavarás nem történt. Négy század Knebel gyalogos és 240 dragonyos van a városban. A gyalogosok legnagyobb részt elemi iskolákban vannak elhelyezve, valószínű, hogy jövő hó közepéig itt lesznek. Tartani lehet ugyanis, hogy a katonaság hirtelen eltávoztával a zavarás ismétlődik.

Reggel pandurok álltak a népesebb utcák kezdetén, hogy a betávozásra jövőket visszaküldjék. A lövői és egerszegi országos vásárok hatóságilag betiltattak.

Hírlik, hogy a belügyminiszterium kormánybiztos szándékozik küldeni és statárium rendeltetneek el.

A zala-lövői eljárásról tegnap jelent meg a szolgabírói hivatalban; sőt színebetüntetési fel a tegnapi éjjel ott lefolyt zsidóellenes zavargást. Éjjel 11 órakor a közeli falvakból mintegy ezer ember gyűlt össze; többen puskákkal, revolverekkel felfegyverkezve, a többi fűtykösökkel, dorongokkal ellátva. Tizenhárom boltot feltörték, a bent levő tárgyakat elrabolták, a butorokat összetörték; haláletet nem fordult elő.

Pozsony megye Nagymagyar helysége f. hó 26-án éjjel a zsidók ellen intezett nagymérvű zavargásnak volt színhelye. A zsidók lakásainak összes ablakait bevették, boltjaikat feltörték és kirabolták. Számos zsidó menekült ki, de a felbujtogatott tömeg megtámadta és véresre verte őket. A szolgabírónak, ki pandurokkal sietett oda, csak nagy nehezen sikerült menekülnie. Bitter Béla körjegyző, kit alig néhány napja választottak meg a hivatalra, egy ismeretlen tettestől kesszurást kapott a nyakán és súlyosan megsebesítve őri az ágyát.

A „Függetlenség” következőket írja e zavargásokról:

Pénteken delután négy órakor nagy néptömeg foglalt állást a városházzal szemközt és a foglyok kiadatását követelte. Arra a birre, hogy a befogottakat a városházról a megyei börtönbe akarják szállítani, elhatározták azok kiszabadítását. A csendőröket és börtönőröket közöpporral nyomták vissza, mire formális ostrom alá került a városháza.

E közben megérkezett Nagy-Kanizsáról a katonaság. Egy század gyalogság 6 órakor vonult be a várház előtti neptömeg, mely a vidékiek csatlakozásával mintegy ezer főre ment, nem mozdult helyből; midőn szétoszlásra szólították fel, megindították a városház ellen az ostromot. A kapukat ki akarták sarkaikból emelni, az ablakokat bezúrták és hangosan követelték a foglyok szabadon bocsátását.

A felháborodott néppel szemben a csekély számú katonaság tartózkodott akcióba lépni. A hivatalos körök belátván, hogy engedni kell, néhány tekintélyes polgár jóttalása mellett elhatározták a foglyok szabadon bocsátását, annál inkább, mert az elfogottak, mint helybeli iparos segédek ismeretesek voltak és a nép már a katonaságot kezdte szorongatni és kijelentette, hogy követelésétől semmi szín alatt el nem áll.

A foglyokat tehát szabadon bocsátották. A nép öröm riadallal fogadta őket és csakhamar szétoszlott a város különböző részeiben.

A tüntetések azonban nem értek ezzel véget. A felkorbácsolt szenvedély boszuval hűtötte le magát a felzudult tömeg bejárta az utcákat. A katonaság vesztegelt, mert több oldalról bekeríthették volna, és ugy védekezése, mint támadása kudarczot vallott volna.

A zsidók házaít sorba vettek. Egy ablak, egy ajtó sem maradt épen. Ezen helyen közbelépett a katonaság, de a közöppor elől vissza kellett vonulnia. Glesinger kereskedőnek a boltjába is behatoltak, mindent felforgattak, de tudtommal semmi sem veszett el. Gráner Gézát pedig elakarták fogni, mert előző nap estéjén a tüntetők közé lőtt, szerencséjére meg nem tudott menekülni a nép dűhe elől.

Az olai-utczán tartott legtovább az ostrom, valamennyi zsidó lakás ablakait bezúrták, bolt helyiségekbe nem törtek be és még kevésbé történt rablás. Az alispán végre belátta, hogy a zavargást csak nagyobb katonai erővel lehet el-

nyomni és távirati uton kért katonaságot a nagykanizsai parancsnokságtól.

Egy század yalogság érkezett reggel 4 órakor, de ekkor már minden csendes volt, miután a nép önként oszlott szét éjjel után 1 órakor.

A pénteki zavargáson emberélet nem esett áldozatul. Sortüzről szó sem volt, miután a gyalogság századosa vállalt el felelősséget az eles töltés használatáért. A katonaság csak egyszer kiszerlette meg szétzavartu a tömeget, szuronysegeve nyomult előre, de csak jelentékeny sebesülések történtek.

Szombaton reggel szemlélt tartottam az ostromlott utcákon. A zsidóházak falairól a ködöbálás folytán a vakolat sok helyt lehámolt. Nem volt egy ép ablaktábla. A jarkok tele voltak üvegtrümelekkel, a zsidóság csak félve merete magát mutatni az utcákon. Meglátszott arcukon a rémes éj benyomása. Az egész éjszakát átvirrasztották, minden pillanatban remeghettek, hogy a felzúgott nép kegyetlen bosszút áll rajtuk. Személyes inzulusok azonban nem fordultak elő. Minden bizalmukat a katonaságba helyezték, sürgettek is, hogy nagyobb számmal koncentráltassék.

Meg a délelőtt folyamában az alispán polgári őrség megalkitását indítványozta. A városházán rendkívüli közgyűlés tartottat. Az ülés meglehetősen izgatottan folyt le. A tanácskozás folyamán meggyőződhetett a zsidóság, hogy nemcsak a műveletlenebb elem van ellene, hanem az intelligencia is csak föltétlesen és inkább a közrend érdekében hajlandó oltalmat felajánlani. Keserű leczke, kesé tanulság ez a zsidóknak. A ki visszael a humanizmus áldásává, az előbb-utóbb kétséget támaszt a leghumanusabban érző emberek keblében is. Visszaelni semmivel sem lehet, a reakció soha sem maradhat el. Tanulja meg ebből a zsidóság, hogy csak az a humanizmus talál társadalmi szereplésre méltóságot, mely a nagyhangú szavakat öns érdekéből puffogatja.

A polgárság kijelentette, hogy csak azon föltétel alatt szervezkedik a rend fenntartására, ha a katonaság visszavonul. A katonaság közbelépése pedig csak akkor engedtetnék meg, ha polgári őrség intézkedései nem vezetnének eredményre.

A tanácskozás nem vezetett sikerre.

A zavargókat Zala-Egerszegen egy fekete álarczos, juhász viseletet hordozó, magas szál ember vezette.

Zala Mindszentről, Bucsú Szentlérről, Pacsáról, Kapornakról kisebb-nagyobb mérvű zavargásokat jelentettek. Szent-Gróthon újabb zavargást. Keszthelyről jelentik, hogy ott ma halt meg egy husz éves legény, ki az egerszegi zavargásban sebet kapott. Vallatták az iránt, hogy kik vezették a zavargást, de őkeren megtagadta a vallomást.

Nagy-Kanizsáról a polgármester-től a belügyminiszteriumhoz távirat érkezett, mely a következőket jelenti:

Tegnap, esti 9 óratól hajnali 1 óráig tartó nagy csoportosulások voltak, de az előre elrendelt övintézkedések és az itt állomásozó két század lovasság iznybevétele nagyobb kihágásokat, egyes ablakok beverésén kívül megakadályozott.

Keszthelyen tegnapelőtt este kisebb mérvű zavargás történt; a szolgabíró az alispán utján a belügyminiszteriumtól gyalog katonaságot és egy század lovasságot kért, mivel további zavargásoktól lehet tartani. A katonaság elküldetett és a lovasságnak ma delben már oda kellett érkeznie.

Az „Egyetértés” tegnap vezércikkében olvassuk, hogy „az antiszemitizmus el van terjedve országszerte. A papságnak a birói és hivatalnokikarnak, a hadsereg és honvédség tisztikarának, a művelt földbirtokos osztálynak, a városi kisiparnak tulnyomó része antiszemita. Antiszemiták nagy részben a központi kormány hivatalnokai is. Akilegkevesebb intiszemita, a kinel a szenvedélyek gyujtogatása még legkevésbébbé fogott: az a józan magyar földműves népség! Hogy lehet tehát ráfogni a mi oly vallásos és urai ellen soha fel nem lázadt népünk ellen, hogy az később „le a papokkal”, „le az urakkal” jelszót fog hangoztatni, mikor — az „E-s” szerint — épen ezekkel teljesen egyetértőleg látat fel a közös elnyomó és sanjargató ellen? Es vajon kinek és minek közlönye hát az „E-s”, mikor szemita érdekeket állit elére oly társadalomban, a melynek művelt elemei szerinte is teljesen antiszemiták?

abb találmány. Magyar birodalomra kizárólag szabad. Kir. Felsége által kitüntetett. Gyek elleni óvszer, emberek és állatok számára. És es k. szabadalommal ellátott. Tal a legyek nem ugy, mint edzerekkel, elpusztítatnak, minek az úymódú inprágnál legyek fokba való behullása által ká-nanem az egész légyévrá szndat után is minden helyi-nyégyfél-kiserleti fokozatban: elleni óvszer lakosztályok szá-egrejtettebb helyekből is ki-ész légyévrá távol tartatnak ára 8 frt. Elleni óvszer hus stb. számára nem szállnak, de ezenkívül ez sban is megtartja frissességét. nyban. Ára 11 frt. Elleni óvszer lovak, marhák lylyel minden repülő lötétü, musica, darázs, kolumbácsi országoton, ligeten, erdőn és októl az egész légyévrá ele-chemiai ké-zitm. Ára 9 frt. Elleni óvszer különösen istál-nek használatánál a legyek em találatnak az istállóba. A per, sem állatnak nem válik tal kellemetlenné. Nagy plé-rtéket a használati utasítások esben, a laboratoriumban ér-külön költségekben számítatnak felések a pénz avagy 1/3-ának üdése után, a maradéknak ett való felvétele mellett kül-ss. Schottenfeldgasse 31. r. szab. tulajdonos egyedüli oja a legyek elleni óvszernek.

Tippan Tóbjás elbeszélgetései.

— XVII. porcijó. —

Motto : „Csak elkísítlát ember, Mint a peleskeji bakter.”

Kedves eszem!

Megmontam a multkorij porcijómban, hogy hát a böles gondviselés napról napra akkurátosan gondoskodik az új teremtetéséről. Inoh van mi, ahog nagy hazánkfi, a mi elfelejtethetetlen kormányzónk Kossuth Lajos ez evi május hóban megírta a mi magistratusunknak 80 éves jubileumára szóló, és annak idejében hozzá elküldött üdvözlésre vonatkozó előre korlátozott válaszát: man is, szinten ez evi **augusztus hó 26-án**, minden pógártársainknak nyomtatásban kézbesítve is lett!... No de az „íjen” gyors „köz tudomásra juttatás” keletkezése felül nem is gondolkozhatunk ám, mert hát nekünk — illetőleg miután „nunk” a „nemes városi hatóságok” egy evenkiint sok pizbe fajó typográfija van ám a kezbe, és így legkevésbé sem csudálkozhatunk azon, hogy íjen nagy fottosságu ügy csak akkor kerül ki sajtó alá, mikor máh nyomtatásban kézbe előtt a „Mendelovits” pógártárs böttyábul három krajczárt minden pógártársunk megvásárolhatta. — En montam is Lassan mozgó „tiz-haz gazda” barátomnak, hogy nagyon kár vót magát máh evvel a paksamétával farasztani, mert hát a magistratusnak hozzánk való szivesége „e nélkül is” tejjesen kimagyaríázható. Hej kedves eszem, ha a porcijó befizetésre felhívó czedulákka is így sijnének, a lenne osztán eczzer csak a drif!

Aszt hallom, kedves eszem, hogy hát vásárnap este vagy talán iuczkazaka, a Lidermány pógártársunk ablakjait befödölte a kargával valami huszár! — En nagyon csudálkozom az íjen törvnytelen eljárás „felett” de ha megis „alatta” is kezdék gondolkozni, azon megállapodásra kell jutni, hogy hát mir nem ereszt ki a szógalló lejányát a huszárho, hiszen ha „szeretnyi Katyi Petyit,” arrul bion nem tehet ám senki sem egy csipetnyit. — Külömben meg — en szerintem legalább — az íjen demonstrácziójónak „annak idejében” elejt kellene venni a — rendőrsígné, nem pedig hogy ez által az egész város becsülettye állították pellengerre.

Gyepenhgyes sógor meg aszt monygya, hogy hát aszt a kis-uj-ucczaji kukullorijumot meg is csak kár vóna ám elbontani, mer hát akkor meg meszszibbre is lehetne látni: osztán meg Róbert bátyánk sem tecczene ám az, hogy őt eczzerre csak a láthatóság színelebbe hurcozzák. Hadd maraggyik meg az örök emlékeztetőnk okajirt meg a következendő ket ez eresztendőkre is: — addig máj csak elpárolog innet az a mi ismeretlen és mindent elpletykázó „Csángó” barátunk, osztán nem lesz a ki haborgassa a város atyjait meg a fümrnöksiget.

Enye no! — Emlékezik-i arra kedves eszem, hogy a mult porcijó valamelyikében aszt találtam mondani, hogy máh elbeszéltem eczzer, hogy jártam a földgült felesígem idejében?.. Hát a jövő porcijóban eszt fogom elmesélni egy kis hegedűszóban! Addig is bikessig és jóakarát maraggyik közöttünk.

barátyva
Tippan Tóbjás.

— Balföldi hírek. Tiszta Lajos kormánybiztos bejelentette a tanácsnak, hogy a király október hó első felében meglátogatja Szeged városát. — A magyar-román határt rendező bizottság ma ül össze Bras-

A »DEBRECZEN« TÁRCZÁJA.

AZ ÉLETBŐL.

A régi rejtély, vagy is az élet megoldásával, kedves olvasom, hiába foglalkozunk. Ugy járnánk vele, mint a lapok számréjtvényeivel. Száz meg száz gyöngéd kezecske illegeti össze, és tagolja szét a rejtélyes mondatot, s mikor végre — hosszú munka és fáradság után — leírhattuk értelmeyét, kaptunk egy igazságot, mely nagyon de nagyon kis darab élet rejtélyt fejt meg! A többi marad örök-talányoknak, millió meg millió rejtveny-fejtő mulatságára.

Oh élet, élet régi rejtély,
Mely megmaradtál új talányok!

Szegény, szegény Béla, ifju, vagy meg inkább gyermek és költő is mellé, ki ama sok rokat megírtad! Régen, régen s épen szép május havának elsíjen fekdüttel le zold hant alá, ingó bokrok árnyába; lelkeddel igen nagy magaságról tekintéd imár végig az élet hangyaholyának sürgését... talán előtted nem rejtély máz az, a mit elő nem fejtet meg soha. Minő rejtélyt is hagyta te hátra? „Virág, mely május elsíjen hervadt el...” Ezt írhattuk fel sírod fájára; a ki alatta fekszik, s a ki a betűket olvassa... egyaránt érzi, érzi és szók titokzatát.

Igaz volt Andrássy Bélának. Régi rejtély, s megmarad új talányok. Az ember pedig ne keresse azt, a mit — Schillerként — égi hatalom kegyesen eltakarta szemei előtt.

sóban, működését Fogaras földjén folytatja. A tárgyalásokat a helyszínen Pogány György vezeti. A határozás meg vagy öt hetet vesz igénybe.

Adakozzunk özv. Solymosinénak!

A nagybanatu özvegy sorba élénken foglalkoztatja városunk közönségét, mert az adományok folyvást gyülekeznek lapunknál s tudomásunk, van városunkban s vidékén folyó gyűjtésekről. Mai kimutatásunkka: együt 130 frt. 75 kr. gyűjt be lapunkhoz. Ehhez járultak újabban:

Varadi Istvánné	1 frt.
Örv. Nagy Laszlóné	50 kr.
Sz. Mihályné	20 kr.
Nagy Lajosné	20 kr.
Barta Laszló	50 kr.
N. N.	30 kr.
Sz. J.	40 kr.

Köszönetet mondunk az irgalom nevében! Hogy lapunk t. olvasó közönségének megkönnyítsük az adakozást, két lap-kihordónkat megbíztuk az özv. Solymosinénak szánt adakozások átvételével. Szerkesztőségünkben továbbá perselyt állítottunk fel, melybe filerünkint gyűjtetnek az adományok.

Adakozzunk!

Helyi hírek.

* Az iparoskór megüvítási ünnepélyere — mint tudomásunkra jutott — góf Zichy Jenő, Gelleri Mór a fővárosból és Lengyel Antal, a szőlőki ipartársulat megalakítója, szept. hó 2-án városunkba érkeznek, az nap estélyen a „Hungária” éttermében ismerkedési estély rendezése van kilátásban.

* A debreczeni ügyvédi kamara részéről közbírré tettek, hogy Lőrinczy Imre volt debreczeni ügyvéd B. Ufaluba, a nagyváradi ügyvédi kamara területére történt átköltözés folytán az ügyvédek lajstromából kitöröltetett.

* Iskolai értesítés. A t. cz. szülőknök tudomására hozatik, miszerint a városi főreáliskolában a beíráskor folyó hó 29. 30. és 31. napjain deléltől 9—12-ig a ref. fótanoda épületében a reáliskola irodájában eszközöltetnek.

* Minden negyedik elemi iskolát (osztályt) végzett tanuló igényt tarthat a felvételre. Fizetendő díjak tekintet nélkül az illető vallására: újonnan belepek beíráskor, bizonyítvány, értesítő, könyvtartart járó díj fejében 5 frt 25 krt., a kik már ezelőtt is ez intézet növendékei voltak pedig 3 frt 25 krt. fizetnek. Tandíj fejében egész evre 12 frt, melynek fele a beíráskor, másik fele pedig február elején fizetendő. Az igazgatóság.

* Felhívás. A debreczeni csizmadia árucarnok szövetkezet egyszersmind ipartársulat kebelében mintegy 150 tagból álló társaság alakult. Czélja kész bőrányagok beszerzése által ugy saját tagjai mint más e szaklétes testületek vagy egyesek részére a szükséges bőrányagok, legelőcsöbb árbanii közvetítése. E czélból egy közös raktárt állit fel melybe lehetőleg bőrgyárakból fognak az anyagok beszereztetni. A beszerzés könnyítése, ugy ara, mint minemúsége megtudhatása, és a megrendelhetes utmutatása czéljából, tisztelettel hívjuk fel mind a bel, mind a külföldi bőrgyári czégeket, hogy hiteles árjegyzékeket posta fordultával részünkre megküldeni sziveskedjenek, a társaság megbízásából Juhász Gábor mk. tarsulati jegyző. Peterfia 815 sz.

* A Fiume és Debreczen közti barátságos viszony fenntartása és terjesztése kepezi most ugy Debreczenben, mint Fiumében, egyes körökben, a beszéd tárgyat. Az egyes polgárok, kik különösen Debreczenből, a „nemet

s z ó” elsajátítása czéljából a Szepességre küldötték gyermekeiket, ezután czélszerűbbnek vélik az ily összeköttetést Fiumével fenntartani mert itt a magyar ajku növendékek nem csak a német, de az olasz nyelvet is elsajátíthatják; másrészt Fiume magyárosodását is leginkább ily uton lehet legczélsebben eszközölni. E czél elérésére az első lépés most tetetik meg. Mint már tegnap említettük, egy fiúmei polgár, Fletzer Ferecz két gyermekét cserebe hozza el Debreczenbe s már holnap, vagy holnapután városunkba érkezik. A debreczeniek közül még számosan emlékeznek vissza a derek férfúra, ki az itteni kirándulók oda érkezése alkalmával a vendégszerető fogadtatás rendezésében szintén buzgólkodott; ez okból jó ismerősei és többen azok közül, kik a kirándulásban résztvettek, Fletzer tiszteletere magán mulatságot rendeznek, sőt a Hortobágyra is kiviszik, hogy összehasonlítást tessen a nagyszerűségeken nem kevésbé bővelkedő rónaság s a regényes fekvésű Karst hegy ség meglepő kisérsége között.

* Hirdetés. Figyelmeztetnek mindazok kik az 1883/4 téli tanfolyamra a nagyváradi m. k. orsz. bábaképezden magukat állam-segely mellet felvétetni ohajátik, hogy a m. k. valás és közoktatásügyi miniszteriumhoz címzett, keresztlevel, erkölcsi s szegénységi bizonyítványval ellátott folyamodványukat szeptember hó 10-ig hozzám küldjék be. Nagyváradon, 1883. augusztus 26-án. Dr. Konrad Márk, igazgató tanár.

* Kidől, bedől az oldala a nagypéterfi 834. sorszámm alatti háznak, L. Nagy Balint tőzsomszedságában, s daczára annak, rendőr nincsen, ki segítsen; a mérnöki hivatal tudomást szerezni nem akar róla, a nem sepiető bizottság pedig talán azt várja, míg a roska-dozó épület önsúlyától eszdel? — Faragó uram, a ház kiköltözöt lakója pedig — nem mer rajta furni, faragni, ne hogy költségebe kerüljön, annál fogva mi emelünk szót, vajha szavunk nem lenne kiáltó szó a pusztában!

* A debreczeni pipa-ipart vesze ly fenyegeti. Be van tiltva — mint mondják — az agyaghordó hely, honnan a hiruves debreczeni pipát állították elő. Mi czéloból történt ez? — nem tudjuk.

* A kisuj-ucczai váromot jövő heten már leromolják, a haldból onnan eltávolítják, így nemskára megerjük, hogy a város ez utczai lakatlan emeletes haza is ki fog meszeltetni s rendezhető. — Bizony ideje is.

* Köszönetnyilvánítás. Debreczen város mindazon polgarainak és melyen tisztelt polgarúknök ki fejlethetlen fiam Fésüs Lajos ügyében fáradságaitak nem kimelve, — bánatos anyai szívm fájdalmát részvetökkel s ember baráti cselekedeteikkel enyhítettek, halas köszönetet nyilvanított. Nem vagyok képes szavakat találni, melyekkel megköszönhetnem azon sziveséget, melyet Tóth Ferencz ur (iparos) Nagy Andrá, Balogh Imre Márk Endre ügyvéd urak tettek nevezett fiam érdekében. A temetkezés és áthelyezés alkalmából felmerülő költségeket viselőlk kegyes adományaikért színté fogadják anyai szivemből eredő őszinte köszönetemet, valamint Szalay Sándorné és Szántó Gaborné polgarúók, kik a közönség köréből szivesek voltak, kedves fiam tejfáját megkoszorozni. S végül az ég áldását kérem Debreczen város minden rendű és rangu polgaraira, kik anyai bánatomban részvevölég oztözni kívántak Fésüs Józsefné, bánatos anyá.

* A debreczen-nanási vasutnak a város alatti új vonala helyszíni megszemlelése tegnap delután 3 órakor történt meg. Jelen voltak a szemlélél Papp Ferencz pogárm. helyettes főjegyző; Kovács Sándor tisztí ügyész, Boczkó Soma t. főjegyző, s általában a városi tanács tagjai. Továbbá Dr. Király Ferencz mint a vasut vállalat igazgatóságí tagja; Kiss Sándor mint a lovar-egylet képviselője. Megszemléltetett a vállalkozó vasuti mérnökei által javasolt vonal irá-

nya, s miután az, ugy a városi legelő, mint a katonai gyakorlatért csaknem közepén szemléte keresztül, a vonal iránya a közérdek szempontjából megfelelőnek nem találtatott. Ehez képest egy új irány a városi kör kemence közelében fog javaslatb hozatni.

* A debreczeni színház belseje nagy változásokon ment keresztül. Eltekintve attól, hogy a uézőt a vasfüggöny is megfogja lepni, sok olyan változtatás és újítás eszközöltetett még, mely új lesz azok előtt, kik arról tudomással nem bírtak. Ilyenül fölemeljük azt, hogy az előfüggöny eltávolított, s helyette a vasfüggöny zárja el a közönséget a színpadtól. A felvonások és változások között is a vasfüggöny fog használatni, ugy hogy, ha a felvonás vagy változás végével a közönség valakit kitapsolni szándékozik, azt eddig teheti, míg a vasfüggöny le nem bocsátatik; mert mihelyt egyszer a vasfüggöny lebecsátva van, az bármily riadó tapsra sem fog felhuzatni. A színház belseje is nagy változáson ment keresztül; a nyílt folyások egészen befalaztattak, s ezáltal a színpad a mellékhelyiségekől elválasztva lett. A színpadi személyzet számára összesen négy ajtó hagyatott fenn a ki és bejárásra. Ezenkívül a színház pályondja újonnan festetik; e munkalát, valamit a tetőzet kiigazítása most folyik.

* Megfejtés. Szombati lapunk számréjtvényét megfejtették: N. N. Szabó Lajos (Nagy-Ecsed) Tóth Laszló.

* A philloxera ellen, mely az érmelleki szőlőket most már a végpusztulással fenyegeti a kormány erélyes intézkedéseket vett fontatba. Csak a napokban szállították 60 méter-másra szénkénegét az inficált területek számára. A szénkénegét Kólyon a kormánybiztos vette át.

* Hazi mulatság. Érs-e melyben e hó 24-én Frater Bela földbírtkos sikerült, hazi mulatságot rendezett. A tánczerstély szép számmal volt képviselve Bihar, Hajdú és Szathmár megyék mindkét nembeli fiatalága. A háziur és názi asszony: gróf Rhödey Julia ismert vendégszeretete, egész másnap, délig tartotta össze a vendégek zömét, kik kifogyhatlan kedvel és tüzzel egész reggeli 10 óráig rakták a táncot. A szép emlékü mulatságon városunkat szépszámu tánczatermet: fiatal ember képviselte.

* Egy zenedai alapítvány, melyet Forgách Karoly helybeli ekzszerész tett igénybevehető egy növendék által. Az alapítvány 100 frtos, s ez ügyben értekezhetni Forgách Karoly ural.

* A gyugyori csapszék, mely a város tulajdonát kepezi, ma adatott berbe árvérés utján, Hidvégér Mihálynak 1056 frt. evi bért, tehát 51 frttal többert, mint azt eddig bírták.

* Egy jó csfaldból való vidéki fiu egy elsőrendű fúszterlebe tanulónak azonna, felvétetik. Bővebb értesítést ad a kiadóhivatal!

Hazánk s a külföld.

— Az utczai zavargások alkalmával le-tartóztatott, és vad alá helyezett egének bünyqualifikációját e rendőrség egybeállította és tegnap átküldte a kir. ügyészséghez. E szerint a vádlottak a bünyeselekményekkel vannak vádolva: A bünyető törvénykönyv 336 §-ba utköző „lopás”-sal 11 egyén, a 418 §-ba utköző „idegen vagyon megrongálásával” 42 egyén, a 165. §-ba utköző „hatóságí közegék elleni bünyetny”-nyel 21 egyén, a 171. §-ba utköző „bünyös cselekvényre felhívis, izgatás”-sal 4 egyén; továbbá a kihágási törvénykönyv 75 §-a szerinti „verekedéssel” 3 egyén, a 42 §-ba utköző „fenyegetőzéssel” 5 egyén, s végül a zavargásokban való részvetel gyanuja alatt áll 14 egyén; tehát az összes vádlottak száma 120.

24-diket, teljes-korúságának évét. Ez tipikus vonás, melyet fel lehet használni bármily vigjátékban. A 24-dik évvel mindenféle jogokat szokás elérni, egyajta 25 éves ember megelégszik azzal, hogy a jogokról való lemondás fölénnyével hat, más fajta 23 éves ember már is ezerteti a közepén álló, 24-dik év joait.

Vannak ritkább alakok is. Ismerek én egyet, a kit ezennel leírok. Ha nem volna elég anyagom egész tárczához, akkor a boriték kérdései és feleletei között intéztem volna kérdést; ott, a hol „egy barna” a chocolate crème titkait „egy szöke” a máj-folt ellen-szereit kutatja, s kérdeztem volna: „ime, itt nyg kép. ki látta másat?”

Ez egy önmagával küzködő jellem. Alapjában jó, nemes, de oly körben nőtt fel, mely ezeket a lágy sziveket nem kedveli, s az érdek és kapiszás egyhangúságot ünnepli. Ha jót tesz, ugyanakkor balgának nevezí magát is e miatt. A hajlamok sziveinkbe oltattak, s érvényt szereznek a rideg életbölcesség parancsa ellenére is. Ez a rideg életbölcesség azonban gyakran győz, s ilyenkor az agyonütött jó ösztön erős szemrehányásokra fakad, s a folytonos belső harc aztán valóságos babyloni zavart eredményez e jó hajlamokkal, de rossz bölcesszettel kibélt szívbén. Neha igazságtalan, sőt bünyös cselekmények következnek, s elvégre is annyira megy a felbillent egyensúly, hogy emberünk örömet czáfolja meg a lelkében fel-felszólat jót, s ha valamit tesz mindezt ennek mintegy ellenére teszi. Jó és rossz emberek vannak környezetében: ama belső tanácskozás ez utóbbiak, s rideg, de látszólag igen gyakorlati czéljai

Ezek közül a holnap megy a — Rajte

tést tettek a a marhabajtót ott lakó korcs halat. A jelentés delután rosszúl megbotkáltak aszony azonban ó, mi baja van doktor, más sz pecten lehet k megbotkáltak a ki azonban, tőle, iszonyu g mulva meghalt kitant, hogy a városi biztosító ez a körülmé a rejtélyes ese — Huszó

Szegedváros ségei. Ebből a z-e szerint a rors részére 5 szeptet maga középítkezések szinten 5 millió épült városi e az újszjedet és a rakpartra zetesen: a p szeki, a pént épületekbe m A város és a milliót költöz 25 millióból n dig a lakossá ganépitkezése — Ham

az „Egyeter hamis távirat tetni. A ha „E-s”-nek s ürlip is csom következő era „Van szerenc síteni, hogy t ávirat eredet zett”. Redact zett be. A s elmaradva, a s eg csemével az „Egyeter gének szölo t az előlirt hve vetetett; a onnan kerülte hez. Végül visszazarasa e hibás közeg e augusztus hó jos ur, az tette a „N- hamisítóját kir fogva az ő a a kir. ügyész — Hezc

ezim lap jete tőlág szol a n az antiszemit dóság provok hangzik: „Muz azt a hirt ter népünnepeleje nirozni, meg Haszonatlan m mert városun van, hogy ha a zsidók ellen történnék set megbotránkoz napon több a agyon lövőne valaki megt

javára dönt jara is hatala ker... öte értelmeiket menjük... omu Ez az é ben? van-e rek... jutal sületlen post sában megjelle Aladár jeguja s a Prém Jöz logatni!

Csöndes gános szöleté a világot. It az élet minde Ah! am kem rendezé Látom az aru Közlekeny e egy kiesit Beszél Szemlé katonai szig tatja erősen katonai szig azért, mert dásának kö van: „A ka meg is bíroz Eljárásom ug kitünik, hogy nem a puszt hogy van ne

Ezek közül 20 tegnap ment át, 20 ma s 24 holnap megy át a Fortunába.

Rejtélyes eset. Tegnap reggel jelentést tettek a budapesti főkapitányságnál, hogy a marhahajót uton, a Gráci-féle villában, az ott lakó kocsmáros tegnap este hirtelen elhalt. A jelentés szerint a kocsmáros tegnap delután rosszul érezvén magát, a házbéliek sürgötték feleségét, hogy küldjön orvosért. Az asszony azonban azt felelte erre, hogy tudja ő, mi baja van férjének, nem segít azon a doktor, más szer kell ahhoz, de azt csak Újpesten lehet kapni. El is küldték Újpestre, meghozták az orvosságot, beadták a betegnek, a ki azonban, a helyett, hogy jobban lett volna tőle, iszonyu görcsöket kapott s pár perc múlva meghalt. A megindított nyomozásból idáig kintant, hogy a kocsmáros eleve az egyik fővárosi biztosító-intézetnél biztosítva volt, s hogy ez a körülmény fog irányadóul szolgálni a rejtélyes eset kinyomozásánál.

Huszonhárom millió forintra ruának, Szegedváros rekonstrukciójának összes költségei. Ebből az összegből, az adatok részletezése szerint, mint a Szegedi Napló írja, a város részére 5 millió forint esik, mint a mely összegét maga a hatóság a város pénztárából középítkezésekre fordított. A kir. bizottság szintén 5 millió forintot költött állami alapból épült városi építkezésekre, mint a körtemplóra, az újszegi parti bevezésre, állandó hidra és a rakpartra. Az állam építkezéseibe, nevezetesen: a postavírdai, a fenyőti törvényszéki, a pénzügyigazgatósági és a sóhivatali épületekbe mintegy 3 millió forintot fektetett be. A város és a kir. bizottság tehát összesen 13 milliót költöttek az eddigi rekonstrukcióra, a 23 millióból még főtlevő 10 millió forint pedig a lakosság, nagyrészt a kölcsönökből, magánépítkezésekre fektette be.

Hamisított távirat. Említettük, hogy az „Egyetértés” szerkesztőségéből kikerült hamis távirattal a „Nemzet”-et felakarták tiltetni. A hamisítás úgy történt, hogy az „E-s”-nek szóló egy táviratba tévedésből egy úrlap is csomagoltott. A táviratigazgatóság következő értesítést küldte a „Nemzet”-hez: „Van szerencsém a tek. szerkesztőség értesíteni, hogy a 9968 számmal ellátott bécsi távirat eredetileg két, t. i. „Redaction Nemzet” „Redaction Egyetértés”) cím alatt érkezett be. A szövegnek lemosolása tévedésből elmaradva, a távirat úrlap a tek. szerkesztőség címével ellátva, úresen, illetőleg tisztán az „Egyetértés” című napilap szerkesztőségének szóló távirathoz csomagoltatott és ott az alóírt hivatalnál levő vevény szerint át is vetetett; a hamisított szöveg tehát csakis onnan kerülhetett a tekintetes szerkesztőséghez. Végül van szerencsém a hamisítvány visszazárása mellett értesíteni, hogy az itteni hibás közeg ellen, szabályaink értelmében, érdemszerűleg eljárunk. Budapest, 1883. augusztus hó 22-én. Fabry. — Csávoszky Lajos ur, az „Egyetértés” szerkesztőség értesítette a „N-t” szerkesztőjét, hogy a távirat hamisítottát kípahlathia nem sikerült; emel-fogva az ő ajánlatára a „N-t” szerkesztője a kir. ügyészségnek tett jelentést.

Heccz. Alant közöljük a „H. M. V.” című lap jelentését, mely szinte kézzelfoghatólag szól a mellett, hogy mennyire foly be az antiszemita zavarások keletkezésére a zsidóság provokáló magatartása. A jelentés így hangzik: „Mult vasárnap délelőtt több izraelita azt a hirt terjesztette, hogy a keresztények a népünnepelezen zsidóhecczet abarnak inszenzurozni, mely akarják verni a zsidókat stb. Haszontalan mendemondának tartotték a hirt, mert városunknak olyan higgadt közönsége van, hogy ha talán az egész országban kitörne a zsidók elleni ribillió, nálunk még akkor sem történék semmi baj. És így annál inkább megbátorítottunk azon hirt hallatára, hogy e napon több zsidó 16 revolvert vásárolt, hogy agyon löjjenek mindenkit a népünnepelezen, ha valaki megtámadná őket. A zsidó hecczről

javára dönt. A jóindulat meg zsarnok! utó-jára is hatalmába kerithetné testünket, lelkünket... önállótlaná tesz, s így a ridegebb érzelmeiket megmógtó segítségünknek tekint-jük... önmagunk ellen!

Ez az én emberem. Van-e párja az életben? van-e másolata könyvekben? Választ kérek... jutalmul ajánlom fel valamennyi fésületlen poétáknak a Petőfi versesség kiadásában megjelenendő költeményeit. — Benedek Aladár legújabb „életbölcseleti regényét”, — s a Prém József ur költeményeit. Tessék válogatni!

Csöndes kis kávéháza járok. Egyik magános szögletében futom át a lapokat, s nézem a világot. Itt se vagyok tanulmány-fók nélkül; az élet mindenütt és mindenkor érdekes.

Ah! amott van a kis kapitány, a ki nekem rendesen köszö, pedig nem is ismerem. Látom az arcán, hogy valamit mondani akar. Közlékeny ember lehet, beszélgessünk vele egy kicsit.

Beszélgünk. Szemléletmást igyekszik a társalgást a katonai szigor kérdésére vezetni. Kárhóztatja erősen. Mi már tudunk annyit, hogy a katonai szigorot ez egyszer vednünk kell; azért, mert meglehet, hogy emberünk zugolódásának körülbélül az a titkos jelentősége van: „A katonai szigor elviselhetlen, s én még is bírom, s megfélelek követelményeinek!” Eljárásom úgy látszik jól esik, de csakhamar kiténik, hogy a társalgásnak más oka is van; nem a pusztá kíváncsiság. Arról kezd beszélni, hogy van neki a börtönben egy kedves katoná-

szelnek eresztett hir csakugyan valótlannak bizonyult, a népkertben megjelent egy pár ezer ember között még csak olyanok sem találkoztak, a kik görbe szemmel néztek volna az izraelitákra, sokkal inkább el volt foglalva mindenki a népünnepelel látványosságival, sem hogy eszébe jutott volna akár tréfából akár komolyan tüntetni a zsidóság ellen. Annál botrányosabb volt azon hírnök megvalósulása, hogy a népünnepelezen revolverrel felfegyverkezett zsidók vannak jelen. S a kiről soha senki fel nem tette volna dr. I. I. orvos is ezek között volt, kitől Póka László eber reud-örkapitányunk, ki a biztosokkal együtt folytonosan cizrált, el is vett egy revolvert. Soha sem mertük volna még gondolatban sem, hogy városunkban, hol a különböző hitfelekezetek közt minden időben a legpéldásabb egyetértés és jó viszony állott fel, még ilyen is megtörténhessenek. Ehez nem kell kommentár, csak azt jegyezzük meg, hogy nevezett lap épen nem antiszemita irányú.

Amerikai humor. „Jöjjen kollega ur” mondá egy amerikai esküdt a másikhoz, — „igyunk meg egy csésze teát, mielőtt felmennek az ülésebe!” „Istenemre, nem teszem! Mit gondolt? — Ha kávét iszom, nem jön reám álom.” — Miss Goates, írja egy amerikai lap, bizonyára a legerényesebb hölgy egész Minnesotában. Eddig már hat ízben volt eljegyezve. de jegyei közül egy sem ölelte meg. A kisasszony ugyanis 324 fontot nyom. — Egy kolorádói újság szerkesztőjének eltűnése — miatt kénytelen volt megszűnni. Ennek okát a következő kimeletem sorokban adta olvasóink tudtára a szerkesztőség: Utoljára egy falatt látták a szerkesztőt és több ember húzott egy kötelet.

Muzsák.

A betiltott operette. A budai színházban betiltott „Kamari herczegző” operette ügyében E v v a Lajos és K r e s s á n y igazgatók közt tárgyalások folytak, melyek valószínűleg már legközelebb békés kiegyenlítésre fognak vezetni s a darab ismét elő fog adatni a színházban.

A krisztinavárosi szinkör berletének kérdése megbeszélés tárgyát képezte a napokban a budai polgárok egy értekezletén. A szinköri saison végfelé jár s igazgatók már ilyenkor szokták beadni kérvényeiket a következő évi berletért. Krcsányi szinigazgató, értesülésként szent, a jövő nyáron megint vizsgálja akar tenni Budára. Társulata a legjobbnak bizonyult azok közt, a melyek idáig a szinkörben megbuktak. És mégis, a közönség, mely e nyáron is a budai szinkört látogatta, nagy részben pestiekből telt ki. A budai s különösen az I-ső kerületi közönség nem látogatta a szinkört. Ez a tapasztalás képezte az említett értekezleten a megbeszélés tárgyát s általános nyilvánult az óhaj, hogy jövőben a népszínház tartson nyáron át előadásokat Budán. Eppen az a körülmény, hogy a szinkört idáig pesti közönség látogatta, nem tenné kockázottá a népszínház vállalkozását.

Francia szintársulat Budapestben. Említve volt nemrég, hogy Párisból egy 28 tagból álló francia szintársulat — köztük a francia operettek elsőrangú enekesnöje: J a d i c asszony — Budapestre jön és a népszínházban fog előadásokat tartani. Tegnap Schürmann a társulat impressariója Budapestre érkezett és megkezdte az alkudozásokat a népszínház igazgatójával. E v v a Lajossal, mely azonban, — mint a Hircsarnok írja — időközben felmerült okoknál fogva, melyeknek a népszínház igazgatója épen úgy nem oka, mint az impressarió, nem vezetett eredményre. Emel-fogva Schürmann meg tegnap erintkezésbe lépett Lesser Szaniszlóval a gyapju-utcai német színház igazgatójával, a kivel sikerült a szerződést megkötnie s e szerint az ide érkező francia szintársulat nem a népszínházban, hanem a német színházban fog játszani. Az

Apró-cseprő. — Milyen s ó lett a Lót feleségéből, mikor hátrafordult s Isten parancsa ellenére megtekinté Sodomát és Gomorhát? — Hát milyen s ó lett volna belőle? — Hát G l a u b e r s ó, weil mann muss dass g l a u b e n!

Hítvesem sirján. Add kis kacódat édes gyermekem, Menjünk mamához szépen, csendesen; Kis háza van, szép zöld a föleje, De oly sötét, oly zord a belseje! Lakása zárva, de majd bebocsát, Előbb csak engem, vagy a nagytatát, Még végre téged, későn, messzire... Igy gyönlük össze, egykor mind ide!

Nyomort csak a legmagasabb s a legalacsonyabb érezhet: a koldus, meg a császár. Van egy átkozott közép is, az bizonyos, de hogy hol? senki sem tudja, — csak a földrajzban s a mértékeken ismerjük. B y r o n.

Ne kérdezd a lanttól, hogy mit danol, hanem csakhogy mit énekel! Chateaubriand. Biztos szer a részegség ellen! Egy házas ember ugyanis részegségében duplára látta a feleségét. Ettől úgy megijedt, hogy a borivásról végképen lemondott. Gáspár Imre.

egyezség szerint a társulat néyszer fog fellépni és pedig november 12-én, 13-án, 14-én és 15-én s a következő darabokat fogják előadni: „Lili”, „Ninich”, „Femme a Papa” és „Charbonniers chanssonettes”. A helyárok ugyanazok lesznek, melyek a Sarah Bernhardt itt léte alkalmával voltak. A társulat főbb tagjai: Igazgató impressarió Schürmann, Nem Anne Judic, Melle Luille Chassaine, M a u r e l Desiée, Ms L a s o u c h e Eduárd, Georges Emanuel Didier Worms s kar-nagy Louis V a r n e y zeneszerző. A francia szintársulat, tekintve, hogy a magyar írók és művészek Párisban léteők alkalmával oly szívesen hívták meg a francia művészeket Budapestre, inkább szerettek volna a magyar színházban játszani, de ez csak nagy anyagi kárral történhetett volna, amennyiben a társulat napi kiadásait a remélhető bevételek csak részben fedezték volna.

Törvényszék.

Egy elítelt körözése. A debreczeni törvényszék országzserte körözeti súlyos testi sértés miatt jogervényesen elítelt M i r k ó András 40 éves napszámot, aki magas erős termé, bajszot visel, szakála nincs s beszél magyarul és nemetül.

Csángó ügy.

Ki ne emlékező azokra nagyszerű, mondhatni országos fogadtatásokra miket csángó testvéreink részére és érdekében véghez vittek, elkövtünk?

Ki ne hallotta volna, hogy a mily nagyszerű s impozans volt a csángók fogadtatása, oly annyira prozait most a csángók sorsa és állapota?

Ide hívta N a g y György őket, az igaz 300 csángó elhelyezését helyezte kilátásba, illetve anyai egyenlők tudott volna adni az ő vállalkozója munkát, — amde mikor háromszor megindult, 1000. csángó követte azt. S mostan a legnagyobb nyomor és éhséggel küzde-vek az egyes csángó családok.

A család jól lehet naponként 40. krt megkeres, amde vajon elég-e ez egy 4-5 tagból álló család számára? Még tulajdonképi ősz ujac, annál kevesebb van tél. Mi lesz a csángókból ha tél fog lenni?

A helyzet irrtóztató! Nem eszteljük a tulajdonképi helyzetet, csak annyit vagyunk bátrak kifejezni, hogy a csángók helyzete siralmas, kétségbeesztő, s nem mindennapi.

A kormány lapok nem győznek eleget beszélni, hogy túlzas mit az egyes ellenzéki lapok írnak! Bár úgy volna!

Egyrészt helyesen teszik azt, mert szégyenelheti az ország, hogy a csángók ide hoztattatván, oly kínos helyzetre jutottak, s a nagyvilágnak ezzel a komédiával mintegy port hínnek a szemébe

Mi nem vagyunk fővárosi hírlap, s így lapunknak s az abban megjelent cikkeknek országos értéket nem tulajdonítunk, mindazon által mégis hatunk valamire s nyomunk valamit a labba úgy véljük, mert a vidéki közveleményt tolmácsoljuk. Epen azért szót kívánunk emelni a csángó ügyben s felkívánjuk hivni jó eleve a kormány figyelmét arra, hogy ne csak úgy pro forma, hanem teljes valóságban szemléltesse meg a csángók helyzetét is míg nem jő el a késő ősz, a rideg tél: gyorsan intézkedjék arról, hogy csángó testvéreinknek telire ne csak lakás hanem élelmi szer is legyen, mivel más-különbön azok éhség és hidegségnek esnek martalekul.

V. S.

Közgazdaság.

Tudósítás. 1883-ik év aug. hó 28-án megtartott hetivásárról: 1 mtm. Buza 9.70—9.60,—9.50, 1 mtm. ketszeres 7.80—7.70,—7.60, 1 mtm. rozs 6.70—6.60—6.50 1 mtm. árpa 6.40—6.30—6.20, 1 mtm. zab 6.00—5.90—5.80, 1 mtm. tegeeri 6.70—6.60—6.50, 1 mtm. köles 6.50—6.40—6.30, 1 szak burgonya 2.20, 100 kő szalonna 60.00—59.00—58.00, 100 kő hajt 64.00—62.00—61.00

Apró-cseprő.

Milyen s ó lett a Lót feleségéből, mikor hátrafordult s Isten parancsa ellenére megtekinté Sodomát és Gomorhát? — Hát milyen s ó lett volna belőle? — Hát G l a u b e r s ó, weil mann muss dass g l a u b e n!

Hítvesem sirján.

Add kis kacódat édes gyermekem, Menjünk mamához szépen, csendesen; Kis háza van, szép zöld a föleje, De oly sötét, oly zord a belseje! Lakása zárva, de majd bebocsát, Előbb csak engem, vagy a nagytatát, Még végre téged, későn, messzire... Igy gyönlük össze, egykor mind ide!

Nyomort csak a legmagasabb s a legalacsonyabb érezhet: a koldus, meg a császár. Van egy átkozott közép is, az bizonyos, de hogy hol? senki sem tudja, — csak a földrajzban s a mértékeken ismerjük. B y r o n.

Ne kérdezd a lanttól, hogy mit danol, hanem csakhogy mit énekel! Chateaubriand.

Biztos szer a részegség ellen! Egy házas ember ugyanis részegségében duplára látta a feleségét. Ettől úgy megijedt, hogy a borivásról végképen lemondott.

A közönség köréből.*

Debreczen, 5643. Thamuz 2. Thekintetes Bary Or! Most ulvas nekhem a Debreczin című lapból, a czokros jerekem a Náci, hódj a Káról von Macsalin irta az ornak edj level, a mékben az ezöst pohár khiri visza, a mit az or khapta mi thóluk. Csak azér írok e par sor, hüd ne thessék neki viszsa khödeni, mert én aztat ismerek, az edj gánef, edj kelef, edj meschüge, khüzei rokon én hozzám, a ki mán vót bezárva wegen epes a taschen schneide-rei ai vái! hanem ha már viszsa theczik khödeni, thesik az én becsöletes nevemre atreszálni, mert a lányam a Rézi most mendjen fehrhe, elveszi edj gazdag földes oraság a Schmoecz-flek Sie, és a lányomnak már megvan az anyai juss s én szeretnék nekhi az az ezöst pohár.

Ma van nekönk edj böjt, mikor nem szabad enni, edj ünne, mikor még a göjnak sem kívánok rosztat, ijenkur szokham jó cshelekedet djakoróli s most aztat mondok: ne khüldjön az or az ezöst pohár she nekhem she Macsalinak, hanem tárcshon meg magának s idjon belüle a Schojmoschi Esztier egisgiir.

Macsalival is beszlek hódj adjun visza ü is az ezöst pohár, de most nem van ithon, oda jár Nyi.igyháza udonsághir meg nyúlbhürr, az khell neki, nem ezöst pohár, soller Spenadl schwitzen, s ha nem akarja viszá adni, akor fogja meg ütet a Moise het átka, sal er sich epes tausend krie schneiden. Még Macsali akarja az ornak khüdeni Akhasztófa mind khötel edj khöhdöttsigtül, — mire valú ez a khöltekezés? job ha mégtarja magának adj se thodja éini, — engemet is megcsalta, hüdj a szel danoljun el a thaipa alatt neki. Addig is mig edj másik Schojmoschi Esztier kherölne vadjok alázatos szolgálja.

Immercsali Jainkef.

sornalist és házi or.

T. szerkesztő ur! Becses lapjának 172-ik számában. A közönség köréből — „egy nyárs polgár aláírásával” megjelent cikkben, az mondatik, — hogy vendéglök néme-lyikében, ártalmas szerekkel hamisítják, az italokat, — és kérde, hogy vajon van-e valami szabály, ezeknek ellen őrzésére — s alkalmaztatik-e az hatóságunk által?

Igen is, hatóságunk, t ö r v é n y e s e n k ö t e l e z z e g b i z o s í t o t t a e z e n k é r d e s t d e b r e c z e n i b o r r e g a l e a d o t b e r l ö k a t a l a m e n n y i b e n , a z o k j ó m i n d s e g e t , e g y e s e g e s , i t a l o k k o l k ö t e l e s e k , e v a r o s l a k o s a i e l l e m i é s i g y a f e l j e g y e t t e l m i , n e m c s a k t a r t o z n a k , h a n e m e g y e z s e m i n d k ö t e l e z v e i s v a g y u n k , a z e r t t i z z , d e m l e g e s e t t r e j s z e t e s t , s m e g t e e l ő a d a t o k k a l s z o l g á l h a t u k e v a r o s o n , b a r m i e z i m e n l e v ő b o r m e r e s k r e p o n a t k ö z l o g a z o k a t , k ö s z o n t m e l l e t t e l f o l g a d o m s n e m k u l o n b e n a z o k f e l e t z a n a l , a r e n d ö r s e g s e g y e l y e n , o l y i n t e r e k e s e k f o g n a k t e t e n i , h o g y a v i s z a é l e s e k , t ö b b e e l o n e m f o r d u l h a t n a k . — E g y z e r s m i n t i z s e l t e l f e l k e z e m a z e l l o b b i n c z i k i r o d j á t , h o g y a h e l y e b e l i b o r r e g a l e a d o t b e r l ö k i r o d j á t , a v i s z a é l e s e k r ö l , é r d e m l e g e s e t t e r e s i t e n i s z i v e s e d j e k !

Debreczen, 1883. aug. hó 25. Tisztelettel: Papp László, m. kir. elnök.

Tek szerk. ur! Esténként a talvások egyrésze kocsmák elé áll s éjfélig is elilógál, míg lovát ott tartja. A szegény párok aztán gyakran o t hagyják gazdájukat s elköbörölnak, a miert e kegyetlen szivű emberek, vérlázító kínzást követnek el rjuk. E szobák mindnapjai és annyira megbátorítottak, hogy azt tovább nem lehet tűrni. Ajánlanam a t rendőrségnek, hogy 9 óran túl minden kocsmá előtt álló talvást hajtsasson be a város istállóhoz. Ez eljárás észreteritene sok ayaft. Debr. aug. 20. Tisztelettel: A. F.

*Ezen rovatért, melyben közérdekű felszólalások díjtalanul közöltenek, a szerkesztő csak a sajtóhatósággal szemben vállal felelősséget. Szerk.

Naptár. Csütörtök, aug. 30. Róza, Rebeka. Nap kel 5. 18., nyugszik 6. 6. 42 p.

Szerkesztői posta. A névtelen levelek íróit figyelmeztetjük, 1.) leveleikre nem adunk semmit, 2.) ha nagyon butak, mulatságból betűszerint közöljük, 3.) ha b e r m e n t e t l e n e k , ki nem váltjuk, 4.) oly vadakat, a melyeket zs. köjők kitaláltak zs. lapokban terjesztettek művelt körök által, számba nem vetünk. A tiszteletli por óta mi is ösmörjük a zs. eskü tanuskodás és vadaskodás lélektanát!

Vasuti személyvonatok menetrende.

Indulás. Budapestre, Csepelre Nagyváradra: délelőtt 11 óra 57 perczkor. este 9 „ „ Nyíregyházára, Miskolcra, reggel 7 óra 57 „ d. u. 3 „ 39 perczkor. Szatmárnégyházára, Királyháza: reggel 4 óra 15 perczkor délután 3 „ 49 „ Erkezés: Budapestre, Nagyváradra reggel 3 óra 45 perczkor. d. u. 3 „ 19 „ Miskolcra, Nyíregyházáról: d. u. 11 „ 42 perczkor. este 8 „ 07 perczkor. Szatmárnégyházáról: délelőtt 11 óra 27 perczkor este 8 „ 30 „

Felelős szerkesztő: GÁSPÁR IMRE. Kiadó KUTASI IMRE.

ISKOLAI ÉRTESTITÉS.

Gyan szerencsém a t. cz. székkel és gyámokkal tudatni, hogy székényi-utcán 1784. sz. a háznál levő szab. magán fitanintézetemben a beiratások jövő szeptember hó 5-ig. naponként d. u. 2—4-ig tartanak meg. Debreczen, augusztus 29. 1883. Tisztelettel Plesz Vilmos, tanító.

